

ABONAMENTUL:
 Pe un an . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
 Pe un an . 40.— franci.
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Lee
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.

Pressa și războiul.

Arad, 1 Februarie.

Nu putem avea nimic împotriva acelor cari prin pressă cearcă să crească puterea și nădejdea popoarelor prinse în nebunul vârtej al războiului, cearcă să le arete puterea lor de viață și să le întărească credința în biruință. Spunând adevărul noi suntem convinși că nu prin ce se scrie și se tipărește acum, se câștigă biruința, ci prin ce s'a scris și s'a învățat, prin ce a pătruns, s'a plămădit și a întărit sufletul popoarelor cu decenii înainte, cu veacuri chiar. Biruința pornește din trecutul popoarelor nu din ziua de azi. Popoarele au intrat în luptă cu tăria și puterea cu care le-a apucat cel dintâi bubuit de tun, din aceea trăiesc, sângerează, prin ea vor birui, nu prin un articol însuflețit scris acum. Ca să ne folosim de-o pildă: înzadar voiu lăuda pe un voinic care nu s'a întrecut în fugă niciodată până acum, arătându-i cât e de tare, ce mușchi puternici are, cât e de svelt și de ușor, cercând să-l conving pentru a se întrece în fugă cu un alergător de meserie. Ascultându-mă, va rămânea rușinat, pentru că alergătorul de meserie îl va birui, având pregătirea de lipsă de mai înainte.

Totuș nu putem avea nimic împotriva acelor cari vor să crească sau să susțină cel puțin tăria și nădejdea semenilor lor cari duc greul războiului. Se poate, însă, să fie oameni cărora să le cadă bine un cuvânt de îmbărbătare. Ceeace ne umple însă de mirare e faptul că pressa de azi are foarte arareori cuvinte sincere, adevărate, potrivite cu starea sufletească de azi a popoarelor în

luptă. Înșăș tendința de a crește sau a susține tăria în cei duși și în cei rămași, din însăși calitățile poporului, se manifestează arareori, în chip trecător, mai adeseori se cearcă a se scoate aceasta întărire din bătărea dușmanului, din deprecierea lui. Se uită, din partea celor ce fac gazetăria zilelor noastre, că puterea dușmanului e cunoscută mai bine de cei duși, de cei de față la războiu decât de cei de acasă, asemenea și calitățile lui. Se uită că altfel judecă pe om și viața cel ce se află în fața morții, chiar dușman să-i fie, decât cel ce șade la biroul lui și scrie ca în timp de pace. Și pentru aceea, mai ales la început, au fost necesități oamenii de pe câmpul de luptă să trimită la cutare redacție câte un mic răvaș prin care să-i asigure pe redactori că greșesc amar prezentându-l pe dușman în culori așa de negre, asigurându-i că și dușmanii se luptă cu bravură, cu cinste.

Era cel dintâi avertisment acesta, venit din tranșeele celor dela mesele redacționale, că în ziua de azi altcum trebuie scris despre oameni, chiar dușmanii noștri fiind, că altcum trebuie să-l apreciezi dorindu-ți ca mâine de prieten, că pacea statornică pentru care se varsă acum atâta sânge nu poate veni din batjocuri și hule. Venia din tranșeele întâiul sol al unui viitor mai bun: că, prietini ori dușmani, toți suntem oameni, toți avem pe lângă slăbiciuni, și atâtea calități bune, toți avem o inimă care sângerează deopotrivă în nenorociri.

Presă de atunci a mai încetat cu deprecierea sau chiar hulirea dușmanului, mai ales după ce și ofițeri sus puși au ținut să spună cuvinte bune despre potrivnic, la toate popoarele în luptă. Dar cine ar cuteza să spună

că pressa azi scrie așa cum ar cere adevăratele, superioarele interese omenesti, ori cel puțin așa cum ar aștepta sufletul schimbat de azi al oamenilor, ca să le mulțumească noile sentimente trezite în fața morții? Cine poate spune că pressa pregătește calea păcii ca și biruințele de pe câmpul de luptă?

Deși, cum am spus, cuvântul puțin importă, totuș e foarte de mirat că nu s'au schimbat aproape de fel simțemintele cari se propagă azi, deși mai rar, prin pressă. Toată lumea, — și cei duși și cei de pe acasă — simte că suntem în pragul unor prefaceri uriașe, simte că chiar simțemintele noastre, multe din ele, vor trebui pornite pe alte căi, — numai pentru unii lumea a rămas aceeași și vor s'o vadă aceeași și pe viitor. Iar acești spunându-și gândurile și desvâind planurile lor în gazete, nu fac decât să tulbure adânc, să întristeze și să pună pe gânduri pe toți oamenii de bine. E de mirare că astfel de indivizi cari se pare nu cred nici acum că pământul e rotund și că se mișcă, sunt lăsați să-și scoată la lumina zilei frământările bolnave ale creierului amorțit. E mirare că se află gazete cari să publice astfel de șolomonării, cari vatămă bunul simț al oamenilor.

Considerațiile aceste ne-au venit în minte când am citit un articol de gazetă, reproduc și de ziarele noastre, în care se desvâluia un plan teribil pentru fortificarea viitoare a Ungariei. Nu e vorba în el de fortificații ca cele cunoscute până acum lumii, ci de alt soi cu totul nou și nemaipomenit. „Românul” a reproduc la timpul său în traducere acest proiect de fortificare vie, după care populația străină dela periferiile Ungariei să fie mutată, pe porții, în comitate ungurești, iar sa-

A. P. Bănuțlu.

Artistul ardelean.

III.

Problema muzicii ardelenesti.

Înainte de a intra în meritul chestiunii, trebuie să ne oprim la o constatare sui generis: Românul, cu cât o fi mai asuprit, cu atâta cântă mai mult. În „România liberă” se cântă cu optzeci la sută mai puțin, decât în Ardeal”.

Da, în țările de sub coroana sf. Ștefan, Români cântă chiar peste limita permisă de „suferințele lor seculare”. De aceea, pentru muzica națională românească, împăcarea cu Ungurii va însemna o adevărată catastrofă.

Acelaș efect nimicitor l-a avut pentru muzica fraților din Regat strălucita lor campanie dela 1913 inclusiv „pacea dela București”. Închipuiți-vă, domnilor și doamnelor, cu cât ar fi crescut stocul cântecelor populare, al tristeilor doine, al corurilor țărănești și al compozițiilor naționale ale României, dacă aceasta ar fi avut norocul să fie cucerită de Bulgari. Câte doine noi n'ar cânta amarele lor suferințe?

Păcat de atâta cântec pierdut în somnolența unei păci necurmate!

Cum zic, Ungurii pot fi satisfăcuți de mersul muzicii românești din Ardeal. Progresul e de-a dreptul uimitor. La 1848, Români cântau numai „Deșteaptă-te Române”. Azi, avem o sumedenie de coruri țărănești, reuniuni de cântări, inteligente (proaste, mai puțin) orchestre gimnaziale, teologice și *compozitori* de toate soiurile.

În deosebire de poet, muzicianul ardelean sau bănățean rar gravitează spre *București*. El preferă *Viena, Lipsca, Berlinul* sau *Parisul*.

Viața lui, putem spune cu curaj, e deasemenea o luptă grea. În copilărie zilnic e bătut din partea părinților, fiindcă... „în loc să învețe măgariu latină, scârțâie neconținut din vioară, de te asurzeste!”

După ce cu chiu și vai a mântuit în sfârșit gimnaziul (în care a condus *orchestra* și *cvartetul*, ce într-o dulce semibrietate felicita la zilele lor onomastice, pe profesori) — tânărul nostru muzicant pleacă la... *teologie*. Aci, tot muzica este ocupația lui de căpetenie și numai dirigentul „reuniunii de cântări” îl smulge cu toată autoritatea lui, din *secunda*, cu care intenționa să-l potcoviască profesorul său de dogmatică.

Isprăvind teologia, se face deocamdată das-

că, ...zicem, în *Merghindeal*, unde n'am putea afirma că duce cu un pas înainte educația primară a națiunii, în schimb rezolvă zilnic *teme* muzicale și în sfârșit ia o bursă dela „fondul teatral”. Cum dă de bani, nici că se mai oprește până la *Viena*, unde studiază cu o diligență „de fier” doi ani întregi *armonie* și *contrapunct*.

Păcat, că tocmai în miezul acestei fertile activități se isprăvește și ciclul de zece ani al „Planului de acțiune” al societății teatrale, elaborat de d. Dr. Valeriu Branisce și primit de „adunarea generală dela Bistrița”, așa că, vorba lui Horică, *fatalmente* trebuie să i se rază bursa bietului nostru vienez.

Se roagă băiatul în fel și chip de Comitetul fondului de teatru, de însuș d. *Branisce*, autorul indirect al nenorocirii sale — zadarnic! nu se poate schimba „planul de acțiune” care atârna, vai, peste capul artiștilor din Ardeal, mai cumplit decât atârna odinioară sabia lui Damocle, peste creștetul omului ăluia din vechime.

Cântăreții noștri cântă în străinătate, fiindcă fondul de teatru încă n'a ajuns să realizeze vechia dorință a dlui dr. *G. Dobrin*, Opera românească dela Lugoj. Acești *preoți români* ai operelor *nemțești* conversează mai mult nemțește când dau pe la noi. Tot în limba lui Schiller își fac și critica reciprocă. Baritonul

Numărul popular pe 1 an 4 cor.

Pretul unui exemplar 10 fileri.

Numărul popular pe 1/2, 2 coreografi

tele golite dela periferii să fie umplute cu trei milioane de Unguri curați. Noi nu ne oprim ca să discutăm acest proiect de fortificare, știind bine că e produsul creierului unui om care trăiește în vremuri ce nu se vor mai întoarce niciodată. Dar ne mirăm cum a putut vedea lumina tiparului un articol ca acesta, bun totuși să mălnească adânc atâta lume, atâtea popoare cari luptă pentru biruința acestei țări. Ce sentimente pot stârni năsbătii ca aceste în șirul celor se apără țara? Nu le ține tăria tuturor credința și nădejdea într'un viitor mai bun, mai drept? N'a făcut însuș premierul Tisza declarații cari lăsa să se întrevadă un viitor mai bun și pentru popoarele nemaghiare din Ungaria? Ei bine, pe lângă aceste declarații cum pot urma comentarii ca cel scris de „Pesti Hirlap” discursului ministerial, cum se pot publica articole ca cel din ziarul din Oradea-mare?

Dar, cum am spus, sunt oameni, cari habar n'au ce vremi trăim. Am fi prea mulțumiți să gândiască și să simțească însă numai pentru ei, și să ne cruțe cu finele lor sentimente de echitate, de dragoste și de dreptate. Le știm din vremile de pace. Ne ne-am speriat atunci, și cu atât mai puțin ne vom îngrozi acum. Dar credem că cel puțin bunăcuviința cere să nu fie jignite simțimentele poporului nostru, acum când nici una din acuzele, deșarte și mai înainte, nu mai pot prinde în nici o parte.

Rușii construiesc mari fortificații la Dunare.

Mari preparative rusești în Basarabia.

Arad, 1 Februarie.

După o știre sosită la București din Tulcea, la Stari Stambul, la gura canalului Vilcov staționează două mari monitoare rusești, pe cari sunt montate tunuri brele și despre cari se crede, că vor pleca în cele mai

apropiate ore la Reni. La Ismail, Vilcov și Kilia-nouă au fost debarcați soldați sosiți din Odessa. La uzina militară din față cu Patlancea au sosit soldați-pioneri. Intre Reni și Ismail, au fost construite în pădure zăgăzuri, pe cari au fost așezate ruzi de fier. Aci vor fi montate tunuri. Rușii au mai adus aci și un motor cu putere mai mare pentru două reflectoare cu cari vor face noaptea recunoașteri pe Dunăre și în împrejurime. Insuș generalul *Wisohodni* a controlat ieri lucrările aceste, cari continuă cu febrilitate.

Ziarelor din București li se anunță din Sulina:

Ieri au început să circule pe canalul Vilcov vapoarele rusești. Au fost transportate pe acest canal numeroase vase, trupe din Odessa și diferit material de război, care altă-dată se transporta pe canalul dela Sulina. Cu deschiderea canalului Vilcov calea vapoarelor rusești s'a scurtat considerabil.

Ieri au sosit la Ismail din interiorul țării două regimente de cazaci. Regimentele aceste, precum și recruții și studenții dela gimnaziu au făcut exerciții.

În apropierea țărmilor lacurilor Ismail și Cahul au fost construite 2 rânduri de tranșee.

Din Tulcea li se anunță ziarelor din București:

Ieri înainte de amiază, un aeroplan rusec, care venise dinspre Reni, după ce a făcut mai multe virajuri deasupra orașului, s'a depărtat, luând direcția spre Ismail. Seara la orele 9 s'a arătat din nou un aeroplan, care a făcut recunoașteri în oraș cu ajutorul unui reflector.

Tot ziarele din București mai sunt informate din Caracal:

Ieri după amiază a sburat peste Corabia un aeroplan bulgar în direcția spre Dabuleni. Jandarmii au pușcat fără rezultat asupra aeroplanului.

Correspondentul lui „Pester Lloyd” anunță din București:

Călători sosiți din Basarabia spun că Rușii vor închide curând frontiera la Ungheni, deoarece fac concentrări de trupe.

are următoarea părere despre tenor: „Die olde G'sicht!... er ist dumm, wie ein Tenor!” Tenorul spune despre jocul de scenă al baritonului: „Schau ihn mal an... Trottel wie ein echter Baryton!”

— „Cântecul” păsărilor este preludiul vieții lor familiare. Odată găsiți bărbătușii, concertele se sistează și începe *câsnicia*. Așa pat și fetele noastre „cântătoare”. După ce debutează pe la trei-patru adunări generale de ale „Asociației” sau ale „Fondului de teatru”, se mărită și ele după placul inimii și de obicei *bine*. Cum se așează în cuibul lor, cum le stă glasul. În schimb încep să le cânte *copiii*.

Ce e dreptul, sunt și fete cu glas, cari se mărită și fără să cânte pe la adunări. Durere, câsnicia le rămâne, de cele mai multe ori stearpă; în schimb glasul le revine mai dulce și mai ispititor, ca în fete. Așa se explică faptul interesant, că în opoziție cu restul Europei cantante de sex feminin, — în *Ardeal* nevestele și *nu* fetele sunt stelele en vogue, în ce privește muzica vocală.

— Indiferent de studiile lor artistice și de condiția lor socială, între cântărețele noastre există cele mai *cordiale* relații. Când o stea cântă d. e. la *București*, cealaltă apare pe firmamentul englez, la *Londra*. Dragostea lor crește cu pătratul depărtării. Indiferența își ajunge maximul, când întâmplarea neprevăzută le aduce în aceeași sală.

Critica muzicală din Ardeal se împarte în *orală* și *scripturistă*.

Fiecare Român, indiferent de sex, vârstă și confesiune, este îndreptățit să critice pe *orice* artist.

De altfel, românul ține să fie *drept*. El stimează, încurajează sau admiră, după cum e artistul și arta lui. Dicționarul menționatei critici nu e prea bogat, dar cu atât mai expresiv în terminologie.

Când e vorba despre cântărețe, ardeleanul întrebăntează cu deplin succes următoarele gradații: a) dulce, b) privighitoare, c) divină și d) exclamațiunea ah! (Se știe din poetică: unde încetează vorbele, urmează oftaturile. În cazul concret, te lași moale în scaun și faci: „ah!”).

Când te pronunți asupra cântăreților, îți stau la dispoziție aceste patru calificative: distins, admirabil, splendid și exclamația fortissimă: Să trăiaască!

Critica muzicală scripturistă, a rupt-o cu clișeele tradiționale. Ea este dreaptă față de Români și împărtășă față de streini. Pe începători îi încurajează, talentele consacrate le stimează, dar în fața *mărimilor europene* nu-și pierde piuita. Repet, omogenitatea de vederi și înălțimea obiectivă, la care se mențin recenzii noastre muzicali, trebre să impuie ori cui.

Pentru orfelinatul românesc din Sibiu.

Arad, 1 Februarie.

La „Românul” au mai intrat următoarele contribuții:

Comuna Șogan — Mezögerebens cor.	220.—
Aurelia Dr. Andressi, Petre	100.—
Dr. Alexandru Andressi, Petre	100.—
Ioan Petrișor, inv. penz. în Vajdarécse	10.—
Ananie Serbu, preot P. Sugág	10.—
Frații Ilarie și Petru Dancașiu, Bpesta	50.—
Iustina Dumitrescu, Lugaș	20.—
Cadet A. Opișă, Corvara (Tirol)	6.—
George și Emilia Moldovan, Găvoșdla	5.—
Vas. Bogol, inv. Belotint	3.—
Dr. E. Doctor, Viena	25.—
Mărioara Cămpian, Alsóbankár	5.—
Dr. George Zăria, adv. Alibunar	10.—
Suma din numărul de azi cor.	564.—

Până în ziua de azi colecta „Românului” pentru orfelinatul din Sibiu face suma de 7226 cor. 88 fil., care este depusă spre fructificare la institutul „Victoria” din Arad.

Cu multă plăcere vedem, că în „Gazeta Transilvaniei de Duminică Românii brașoveni publică un călduros apel pentru inițierea unei mari colecte pentru orfelinatul din Sibiu. Bani fraților noștri din Brașov se vor trimite la redacția „Gazetei Transilvaniei”, care-i va depune numai decât spre fructificare la filiala „Albina” din Brașov. Nădăduim că rezultatul colectei din Brașov va fi demn de numele fraților noștri de acolo, cari au stat totdeauna în fruntea tuturor mișcărilor naționale și culturale românești și suntem siguri, că exemplul Brașovului va fi urmat cu nobilă omulațiune de către toate orașele și orașelele românești din patrie. Problema măreață a orfelinatului românesc se va rezolvi înălțurând din calea ei orice piedeci, ce i s'ar pune. E atât de sublimă această idee, că în fața ei în curând vor trebui să se prăbușească toate încercările micilor patimi.

Înainte cu Dumnezeu!

Exemplele vor lămurii însă și pe cei mai puțin inițiați. Pentru ilustrarea celor spuse, să luăm, la întâmplare, trei cazuri din diferite gazete: concertul domnișoarei *Cleopatra Curcubătă*, al reputei noastre artiste d-șoara *Ana Voileanu* și în sfârșit concertul cunoscutului artist vienez, d. *Emil Sauer*.

Din prilejul examenului de muzică, ținut la sfârșitul anului școlar în școala de fete a Asociației din Sibiu, recenzentul muzical al „Foi Poporului” se pronunță:

— „Dintre toate elevele școlii, s'a reliefat mai mult simpatica pianistă d-șoara *Cleopatra Curcubătă* din *Glâmbocă* (eminenta elevă a distinsei profesoare d-șoara *Ana Voileanu*), — care a atacat programul său cu mult brio, e deja capabilă de cele mai fine modulațiuni și posedă o tehnică desăvârșită, transpunându-te în sferile înalte ale artei pure”.

— Aceeaș opinie bună o are „Telegraful Român”, despre prestațiunea d-șoarei *Voileanu* (profesoara d-șoarei *Cleopatra*):

— „Cu ocazia concertului său, artista noastră (binereputată și valoroasă fiică a aseso-rului *Voileanu*, autorul codicelui cu acelaș nume) ne-a părut în *vădit progres* față de trecut, cântând cu un remarcabil brio și transpunându-ne în cele mai senine sfere ale artei pure. Sincerile noastre felicitări!”

— Trecând spre *București*, unde are să cân-

România nu iese din neutralitate.

Declarațiile dlui Sassonow despre România și despre sfârșitul războiului. — D. I. Brătianu refuză să facă declarații despre atitudinea României. — Declarațiile dlui P. Carp despre raporturile româno-bulgare

Arad, 1 Februarie.

Ieri d. Sassonow, ministrul de externe al Rusiei, a primit pe reprezentanții ziarelor din Petrograd, cu cari s'a întreținut timp îndelungat. Ministrul rus a declarat, între altele, că nu posedă date suficiente despre situația Muntenegrului, dar e probabil, a spus ministrul rus, că o parte a armatei muntenegrene a reușit să scape, care unindu-se cu trupele sârbești urmează a fi reorganizate. Grecia va rămâne neutrală.

Despre România ministrul rus a spus că raporturile Rusiei cu România sunt mulțumitoare, prietenești. În timpul din urmă opinia publică românească a fost alarmată de tendințele puterilor centrale de a atrage România de partea lor. Românii se tem de o forțare din partea puterilor centrale. Românii desțepți și cari judecă lucrurile în mod rațional, au convingerea că România nu-și va putea ajunge împlinirea aspirațiilor sale mergând alături de puterile centrale, iată deci cum se explică faptul că România persistă a rămâne în neutralitate.

Temerea Românilor — a continuat d. Sassonow — că puterile centrale vor uza de acte ostile contra României, a fost întemeiată. În prezent această temere a pierdut mult din caracterul ei amenințător.

D. Sassonow a terminat spunând că raporturile Rusiei cu celelalte state sunt din cele mai bune. Păreră ministrului e că războiul nu va fi lung, cu toate acestea se face mari preparative pentru luptele mari cari se vor da în cursul verii.

Ministrul rus a spus că pe zi ce merge tot mai mult i se întărește convingerea în victoria finală a împătritei-înțelegeri.

Se anunță din Sofia: În deplina conștiință

te la palatul regal, d. Emil Sauer n'are ce lucra, se oprește și la Brașov, să ne cânte. Prevenitor cum e, dă și „Gazetei Transilvaniei” un bilet de onoare. Redacția primește cu plăcere și recenzentul ei muzical se revanșează la rândul său, făcându-i artistului cea mai gentilă critică: „...ilustrul artist a atacat mai ales tema ultimă, (dacă nu ne înșală memoria, „Capriciul” de Paganini) cu extraordinar brio și punându-ne în respect cu tehnica-i desăvârșită, ne-a transpus în sferele cele mai înalte ale artei pure”.

— Tot ca Cleopatra Curoubătă... Bravo ille Sauer!

Acu' să mă iertați și — gluma la o parte! Noi ardelenii avem, fără doar și poate, compozitori de seamă. Cei mai mulți sunt profesori. (Dacă, din întâmplare, compozitorul devine director de bancă, „Solidaritatea” îi cere cu toată curtoazia, să „compună” bilanțuri bune, ...nu muzică. Indeletnicirea asta veselă compromite seriozitatea institutului financiar și oarecum și prestigiul directorului. Peste tot ocupațiunea asta ușurică — după cum îmi spunea odată un șef-contabil — e incompatibilă cu un om serios, „Ce-i aia: tra-la-la?”).

— Compozițiile artiștilor noștri, sunt toate bune, cu anume mici rezerve: lucrările compozitorilor gr.-orientali sunt potrivite pentru ortodoxi; cele gr.-catolice se pretează admirabil

a faptului, deoparte, — cecace nu se tăinuște de loc — că împătrita înțelegeră face preparative pentru o mare ofensivă generală pe toate fronturile de luptă, precum și nădejdele pe cari înțelegerea le așteaptă dela această viitoare acțiune de înaintare, deja de pe acum produce în România o oarecare agitație și un mare efect, iar pe de altă parte faptul vânzării celor 80.000 vagoane de cereale românești pentru Anglia: aceste două apariții caracteristice îndeamnă să urmărim cu o deosebită atențiune atitudinea pe care România o va lua în timpul cel mai apropiat, dar mai ales atitudinea pe care ea o va avea în timpul amintitei ofensive generale.

Actualmente această chestie preocupă foarte mult cercurile politice și diplomatice.

Ministrul german din București a făcut demersuri pe lângă primul-ministru român d. I. Brătianu. Se svonește, că ministrul german i-ar fi declarat primului ministru român, că Germania consideră ca un act de neprietenie alăcerea vânzării de cereale pe seama Angliei, care totodată pune în fața unei noi probleme acordul de export, încheiat între România și puterile centrale. Se pare că cercurile competente românești în general recunosc îndreptățirea punctului de vedere al Germaniei.

— Nici până în acest moment d. Brătianu nu dovedește înclinare a face declarații în ce privește atitudinea pe care România o va lua în viitor.

Acestor impiedente de ordin extern se mai adaugă încă alte impiedente de ordin intern: în urmarea neînțelegerilor existente în sânul partidului conservator român Coroana română nu are posibilitatea să desărcineze cabinetul-Brătianu, încredințând conservatorilor frâncle guvernării, apoi nu e posibilă nici o îndepărtare a miniștrilor ade-

pentru uniți. Rară compoziție românească, ce să se potrivească pentru ambele noastre confesii.

Aceea e situațiunea muzicii bisericicești. Deși ritul bisericilor noastre — spun teologii — e același, ...liturgiile compuse, sunt unite și neuite. Liturgia domnului Dima nu se face bine în catedrala din Blaj. Și nici pe d. Mureșianu nu-l poți cânta în biserică lui sf. Nicolae din Brașov. Pare ciudat, dar n'ai ce-i face!

— Constatăm în sfârșit, că sub raportul muzical stăm aproape de culme. Mai așteptăm numai nașterea geniului care să brodeze pe motivele noastre naționale marea operă românească de mâne — dupăce însă maestrul George Enescu ne-a arătat, că nu se poate vorbi despre o „muzică românească”, fiind aceasta un fel de amalgam de muzică arabă, grecească, turcească și neorustică — ne-am luat și grija asta de pe cap.

Restează o singură întrebare de mare importanță pentru ardeleni, pe care va rezolva-o de sigur viitorul apropiat: „Cari compozitori sunt mai mari, gr.-orientalii sau gr.-catolicii?”

Pe scurt: Dima sau Mureșianu?... that is the question!

renți al Înțelegerii deși aceștia sunt cauza divergențelor ce continuu se ivesc între România și puterile centrale.

Ni se anunță din Viena: Fostul prim-ministru român d. P. P. Carp, care în prezent, se știe, petrece în Viena, a acordat un interviu unui redactor al lui „Tägliche Rundschau”.

La întrebarea ziaristului dacă nu cumva Bulgaria mărită considerabil ar pune pe tapet chestia echilibrului balcanic, — d. P. P. Carp a răspuns următoarele:

— Dupăce Bulgaria nu a protestat împotriva aspirațiilor noastre relativ la o lărgire de granițe necesară aprării siguranței noastre, rapoarturile noastre cu această țară sunt perfecte și normale. N'avem nici motive și nici posibilitatea să protestăm împotriva extinderii Bulgariei. Un atac din partea noastră ce s'ar da peste Dunăre, contra celui-alt mal, mai curând ne-ar slăbi decât ne-ar întări și în urmăre e aproape sigur, că în acest caz s'ar aduce o turburare incontestabilă echilibrului între România și Bulgaria.

O restabilire a echilibrului se poate obține dacă noi vom recuceri partea Moldovei în prezent deținută de Ruși. Acesta este motivul principal pentru care eu în toată vremea am fost acela care am propagat o atașare a României alături de puterile centrale, dar și acum am ferma convingere, că punctul meu de vedere — în răstimp foarte scurt — va deveni o necesitate imperioasă și urgentă pentru România.

Revoluția din China.

Adevărul asupra rebeliunii provinciilor chineze.

Arad, 1 Februarie.

Sub titlul „Răsvrătirea chineză este un episod al luptei sudului contra nordului” ziarul „Le Journal” scrie:

Agitația separatistă care se manifestează în Yunnan ne interesează, fiindcă această regiune este limitrofă cu Tonkinul și fiindcă este întotdeauna desagreabil să vezi că arde la vecin. De altfel, ar trebui să se ignoreze cu desăvârșire situația din China, pentru a considera acest eveniment ca un fapt nou și mai cu seamă ca o ridicare a opiniei publice contra restaurării pregătite de Yuancikai.

China este o lume în care rivalitățile sunt fără încetare în fierbere. A considera acest corp imens ca pe un organism centralizat ca în Franța, ar fi o adevărată erezie. Nu este țară în lume în care provinciile să se bucure de o mai largă autonomie față de autoritatea centrală, care, de altfel, de mai multe generații a fost aproape inexistentă. Nu e țară în care patriotismul — dacă acest cuvânt poate fi întrebuințat ca să califice un sentiment aproape cu desăvârșire străin mulțimei — să fie mai strict local.

Pentru moment, sunt provincii chineze. Și mai cu seamă sunt aglomerațiuni deosebite, separate prin valea fluviului Albastru Yangce și prin un lung trecut de discordie. De atunci revolta Taipingilor din mijlocul veacului trecut, provinciile din sud au fost întotdeauna în stare de rebeliune, mai mult sau mai puțin fățișe, contra nordului. Este în totul firesc, ca rezistența să se manifesteze în această regiune împotriva politicii dictatoriale a lui Yuancikai.

Faptul este cu atât mai normal cu cât mișcarea pare să aibă un caracter esențial

politic și nu popular. Nu ne găsim în fața unei răsvrățiri, ci în fața unei rebeliuni a autorităților constituite. Șeful agitației separatiste este un tânăr mandarin militar, cu numele de *Ciaiao*. Pare un om energetic care a știut să conducă în mod serios una din provinciile cele mai nedisciplinate. Un discipol al Japoniei. Acest amănunt ajunge ca să pună în adevărata ei lumină rebeliunea.

Ce soartă va avea rebeliunea? *Yauncikai* conduce represiunea cu mijloace tradiționale: sabia într-o mână, sacul cu aur în altă mână. Succesul acestei campanii depinde mult mai puțin de forțele lui, cari nu sunt mari, decât de slăbiciunea mai mult sau mai puțin relativă a adversarului.

În orice caz, ipoteza cea mai verosimilă, este o criză de anarhie, mai mult sau mai puțin lungă. Dar, să nu ne închipuim cumva o luptă între republica Sudului și imperiul Nordului.

Se telegrafiază din *Peking*: În provincia *Sansi* se semnalează izbucnirea unei revolte care ia proporții serioase. Bande numeroase de răsculați au înaintat spre nord și au ocupat *Saraci*. Reușind ocolirea trupelor imperiale aceste bande înaintază spre sud și se apropie spre *Tatungfu*.

Se crede că mișcarea aceasta este încurajată de șefii mongoli și mandșurieni.

(*Sansi*, o provincie chineză situată în partea nord-estică a Chinei, spre vest dela *Peking*. *Tatungfu* este situat la o depărtare de vre-o 250 klm. dela *Peking*.)

Din Bucovina.

Deputații partidului național la contele *Meran*.

Cetim în ziarul „*Viața Nouă*”, organul partidului național din Bucovina, ce apare în Suceava:

Luni în 17 Ianuarie s'au prezentat deputații partidului național la contele *Meran*, unde președintele clubului național d. *Dr. Eusebie Popovici*, a exprimat Ex. Sale velle multumite ale poporului român pentru stăruința binevoitoare prin care a știut să îndrumeze și să înfăptuiască redeschiderea liceului din *Câmpulung* și activarea de nou a claselor paralele românești pe lângă liceul I. de stat în *Cernăuți*.

Deputații români au desfășurat apoi situațiunea grea economică în care se află țara întreagă, solicitând ajutorul Excelenței Sale.

Legea prin care se hotărăsc ajutoarele din vistieria statului pentru familiile nevoiașe ale celor plecați în luptă, este poate cea mai umanitară între dispozițiile legiuitoare ale acestui secol; aplicarea ei însă a dat la iveală unele dificultăți cari lovesc grav tocmai în cei mai sărmani și mai nenorociți.

Astfel dispozițiunea ca copiii în vârstă până la opt ani să primească numai jumătate din ajutorul fixat prin lege, este de tot apăsătoare, deoarece mama rămasă cu copii mici sub vârsta de opt ani trebuie să se dedice cu totul îngrijirii acestora și nu este în stare să-și afle câștig și ocupațiune în altă parte.

Deputații români se alăturază deci cu toată stăruința acțiunii deputaților din provinciile de vest ale monarhiei ca toți copiii, fără deosebire de vârstă, să primească ajutorul deplin.

Altă dispozițiune a legii hotărăște ca totalul ajutoarelor acordate unei familii pentru fiecare zi să nu întrecă media câștigului zilnic al celui mobilizat. La începutul războiului această medie s'a fost fixat pentru poporul dela țară cu 1 coroană și jumătate până la 2 coroane pe zi, ceea ce corespundea într-o câțiva referințelor economice de pe acea vreme. În cursul războiului însă aceste s'au schimbat cu desăvârșire precum s'au schimbat și prețurile alimentelor într-o măsură neprevăzută de mare. Prețul porumbului bunăoară era la începutul războiului de 10—15 cor. pentru 100 kgr., pe când astăzi a sporit la 40—60 cor. În aceeași măsură s'a urcat și prețul celorlalte alimente cari formează hrana poporului. Este deci evident că și media câștigului zilnic pentru muncitorul dela țară trebuie să sporească în măsura sporului cheltuielilor pentru alimente, căci de altfel catastrofa economică ar fi inevitabilă.

Apoi deputații au atras atenția Ex. Sale asupra faptului că o parte din populațiune, și aceasta mai bine

de a treia parte, a început a isprăvi micile proviziuni de alimente câștigate din recolta modestelor lor economii.

În urmă deputații au relevat situațiunea anevoioasă în care se află populațiunea dela orașe, care se compune, în partea ei covârșitoare, din meseriași, modești negustori, mici agricultori și muncitori, cari cu totii duc lipsă de câștig și ocupațiune și nu mai sunt în măsură să facă față cheltuielilor pentru alimente, lemne și haine, al căror preț a sporit atât de enorm. Aici se impune deci ajutorare grabnică și îndestulătoare din partea statului, iar pentru orașele situate la frontiera României înlesnirea trecerei acestei frontiere până la o rază anumită în scopul alimentării mai lesnicioase și mai ieftine.

Contele *Meran*, a făgăduit întreg concursul său și acesta va fi — suntem încredințați — deplin și îmbelșugat.

Atacul Zeppelinelor contra Parisului.

Doă atacuri: 24 morți, 28 răniți, mari pagube materiale.

Arad, 1 Februarie.

Despre atacul Zeppelinelor dat contra Parisului în noaptea de Sâmbătă spre Duminică, „*Corriere della Sera*” primește din Paris următoarele amănunte:

Sâmbătă seara la ora 9 și jum. s'a dat signalul apropierei unui Zeppelin. Numai de câțiva metri s'a dat alarma și s'a stâns orice lumină. Aeroplane s'au ridicat în aer circulând în noaptea iluminată de reflectoare. Zeppelinul a aruncat 13 bombe, cari au căzut la câțiva klm. de centrul orașului, la prea puțină depărtare una de alta.

Numărul jefitelor este foarte mare. Negura deasă de care era acoperit orașul la înălțime de vre-o 800 metri, a nimicit efectul reflectoarelor și a împiedecat întrebuintarea tunurilor de apărare. *Nouă case au fost pustiite.*

Se anunță din *Rotterdam*: Partea orașului care a fost atacată de Zeppeline este foarte împopulată de muncitorime. Partea preponderantă a populației de acuma este compusă din femei, copii și bătrâni.

Ziarele parisiene strigă răsunare. Populația fără ca să fie tulburată, nu-și tănuiește nemulțumirea față cu apărarea Parisului. Recunoscând firește, că din cauza negurei de Sâmbătă seara nu se puteau lua măsuri pentru împiedecarea apropierei Zeppelinelor. Se miră chiar, că bombele aruncate în număr de 13 n'au omorât decât 26 oameni.

Președintele *Poincaré* a vizitat de două-ori partea orașului în care au căzut bombele. O casă cu cinci etaje a fost deteriorată.

Agentia *Havas* anunță: Duminică seara s'a apropiat din nou de Paris un aparat german și a sosit deasupra orașului la zece ore seara. Tunurile de apărare și aeroplanele l'au luat la țintă. Zeppelinul a aruncat bombe, după informațiunile sigure însă ce le avem, n'au produs nici o stricăciune. Atacul s'a terminat la ora 11 și un stert din noapte. Orașul a fost apoi luminat din nou.

Agentia *Havas* anunță: Președintele *Poincaré* și ministrul de interne *Malvy* au vizitat ieri în spital cele zece jefite ale Zeppelinelor, depărtându-se s'au dus la locul unde au bătuit bombele. Aici era adunată mulțime de oameni cari discutau atacul.

Numărul morților este de 24, asupra celor mai mulți dintre ei n'a reușit încă să se stabilească identitatea personală. Dintre cei de până acuma sunt 9 femei moarte, 14 răniți, 8 bărbați morți, 12 răniți și 2 copii răniți.

Una dintre bombe a săpat o adâncitură de 1 m. profunzime pe un diametru de 5—6 metri. O altă bombă a străbătut o casă cu trei etaje, a treia, jumătatea unei case cu cinci etaje, iar o a patra bombă a pustiit o casă cu cinci etaje.

Acceas stricăciune a produs a cincea bombă într'un edificiu, a șasea n'a produs decât stricăciuni neînsemnate într'o casă cu cinci etaje, a șaptea a pustiit o casă cu un etaj, a opta a căzut în stradă și în urma exploziei terestrele casei apropiate s'au stărmat și ușile s'au sgușdrit, a noua a zdrobit perețele unei case cu cinci etaje, a zecea a pustiit acoperișul unui atelier, a unsprezecea a căzut într'o prismă de piatră, a douăsprezecea a demolit o vilă dintr'o grădină. Una dintre bombe n'a făcut explozie.

Cutremur de pământ în România

București, 30 Ianuarie.

Mercuri înainte de amiază, la orele 10 fără un sfert s'a simțit în București două puternice oscilațiuni de cutremur de pământ. Cutremurul s'a simțit înspre direcția de N. V. și S. E. a Bucureștilui. Oscilațiunile puternice au fost și de scurtă durată. Direcția institutului meteorologic român comunică că cutremurul de pământ s'a mai simțit și în următoarele localități din România: *Pitești, Osca-mare, Bușteni și Oltenița.*

Institutul meteorologic din București dă următoarele date relativ la acest cutremur:

— Au fost două sgușdurturi: prima, mai slabă, la ora 9.38 și a doua, mai puternică, la ora 9.39, adică după un minut.

Direcția oscilațiunilor a fost sud-vest, sud-est, având țaria 4.

Câmpulung: Mercuri pe la orele 10 fără douăzeci de minute s'a simțit un cutremur de pământ, timp de câteva secunde. Din cauza sgușdurturii s'an surpat sobele dela hotel *Florian Nicolescu*, sobele dela administrația financiară, cele dela banca *Muscelului*, precum și câteva ziduri dela bărăția din localitate. Deasemenea au crăpat turlele dela biserica *St. Nicolae și St. Ilie*, iar crucile de pe aceste turle au căzut jos. S'a surpat apoi bur-lanele dela băile *Crețulescu* și dela fabrica de hârtie, precum și mai multe coșuri dela case particulare, iar la unele clădiri înalte, chiar ziduri întregi. Panica printre locuitori a fost de nedescris. Accidente de persoane n'au fost.

R-Vâlcea: În localitate s'a simțit Mercuri dimineața un puternic cutremur, care a produs panică printre locuitori. Numeroși pereți și sobe dela case au fost dărâmate. Multe ferestre au fost sparte. Cutremurul a fost însoțit de șgomote subterane. Când s'a simțit cutremurul, funcționarii din birouri au fugit în stradă.

Sinaia: Mercuri la 10 fără un sfert s'a simțit în localitate un cutremur de pământ. În cartierul *Furnica*, situat pe deal, cutremurul a fost mai pronunțat, producând panică printre locuitori.

Craiova: Mercuri de dimineață, pe la orele 10 fără un sfert, s'a simțit în localitate, timp de mai multe secunde, un cutremur de pământ. Zidurile mai multor clădiri au crăpat, provocând panică printre locatari.

Oltenița: Mercuri la orele 9 și 46 minute s'a simțit în localitate un puternic cutremur de pământ, ce a durat mai multe secunde.

Alexandria: Mercuri dimineața pe la orele 9.40 un cutremur de pământ ondulat a fost simțit în localitate. Cutremurul a avut direcția nord-sud.

Caracal: Mercuri dimineața la orele 9.40 s'a simțit aci un puternic cutremur de pământ ce a durat două secunde.

Focșani: Mercuri dimineața la orele 9 și 35 minute s'a simțit în oraș un puternic cutremur, de pământ, producând o mare panică, în special în localurile publice.

Călărași: Mercuri de dimineață la orele 9 și 35 minute s'a simțit un ușor cutremur de pământ în localitate, timp de cinci secunde.

O lovitură de stat în Grecia — nu este exclusă. Grecia forțată să între în războiu.

Mizeria din Grecia. — Arestarea posibilă a regelui Constantin și a guvernului grec. — D. Venizelos, președintele republicii. — Pressa română despre ofensiva contra Salonicului. — Ocuparea teritoriilor grecești este provizorie. — „Le Temps” amenință. — Mari demonstrațiuni în Atena. — Chestia mobilizării armatei grecești.

Arad, 1 Februarie.

Un comerciant grec, domiciliat în București, și sosit din Grecia, povestește unui redactor al ziarului „Libertatea” că situația în această nenorocită țară este disperată.

De când Anglia și-a pus de gând să forțeze Grecia să intre în războiu împotriva puterilor centrale, întrebându-se pentru aceasta constrângerea, mizeria în toate straturile sociale este de nedescris.

Toate vapoarele cu alimente și cu orice obiecte de primă necesitate, cari vin din America, sunt confiscate și duse la Malta.

Din această cauză, în toată Grecia este mare lipsă de pâine, de zahăr, de cărbuni și de gaz. Cea mai mare parte din brutării sunt închise. Tot așa și fabricile. Industria stagnează. Comerțul e mort.

Guvernul englez nu liberează decât o cantitate de cereale suficiente pentru 24 de ore. Și această cantitate nu este liberată decât după ce guvernul grec este silit să facă în schimb noi concesii pentru trupele anglo-franceze dela Salonic.

Toate acestea, spune numitul comerciant grec bucureștean, **Englezii le fac cu scopul ca să determine pe Greci să intervie în războiu alături de ei.**

Anglo-Francezii se tem că nu vor putea rezista atacului puterilor centrale și ar voi să aibă sprijinul armatei grecești, care este compusă din peste 300 mii combatanți.

În lupta lor contra guvernului grec, **Englezii au sprijinul venizeliștilor.**

O lovitură de stat, care, să aducă pe d. Venizelos la putere, nu este exclusă; cu atât mai mult, cu cât d. Venizelos are de partea lui simpatia ofițerilor de marină, pe când regele Constantin are pe ofițerii de stat major.

Să nu vi se pară ciudat, — a încheiat numitul comerciant grec, — când o să vă pomeniți într-o zi că regele și membrii guvernului grec au avut soarta consulilor din Salonic, iar d. Venizelos proclamat președinte al republicii grecești, sub protecția flotei engleze ancorată la Pireu.

Vorbind despre ofensiva contra Salonicului ziarul „Mișcarea” din Iași scrie următoarele:

„Ofensiva austro-ungară-germană-bulgară în Balcani a fost oprită de aproape două luni de zile. Blocul germano-austro-ungar-bulgar s'a oprit la frontiera grecească, având în față formidabilele fortificații ale Salonicului și pe care aliații se afirmă că ar fi isbutit să-l facă inexpugnabil.

Totuș Austro-Ungarii-Germanii mai ales, pe cari victoriile de până acum i-au făcut să devină de un optimism nemăsurat, susțin că Salonicul nu va putea rezista multă vreme unui atac combinat.

Salonicul este acum asediat și aliații centrali se afirmă că nu vor începe atacul, până ce nu vor asigura mai întâi frontul dinspre Albania contra unei surprinderi.

În acest scop vor fi transportate la granița greacă cele patru mortiere de 42 cm. dintre cari două au fost deja întrebuințate la ofensiva contra Serbiei.

Austro-Ungarii-Germanii pretind că ofensiva împotriva Salonicului va fi întârziată tocmai din cauza instalării acestor mortiere care întâmpină mari dificultăți și în ce privește transportul în Serbia lipsită de căi de comunicație.

Pe de altă parte aliații susțin că adevăratele motive ale întârzierii ofensivei împotriva Salonicului sunt cu totul altele. Primul și cel mai important pare a fi refuzul Bulgarilor de a mai colabora cu armatele austro-germane.

Bulgarii pretind că misiunea lor este terminată și a mai face mari sacrificii de oameni ar însemna să cadă în aventură.

Apoi Anglo-Francezii au concentrat la Salonic un formidabil material de artilerie, între cari numeroase piese noi de calibru 32, ultima perfecțiune, ce vor ține piept cu succes celor patru mortiere germane.

În definitiv, după preparativele ce se fac, nu rămâne îndoială că **atacul dela Salonic va fi unul dintre cele mai crâncene și mai distrugătoare.**

Agenția telegrafică engleză din București anunță din Roma: un bărbat politic francez, care ocupă o înaltă funcțiune, a făcut despre situația Greciei și intențiunile ententei următoarele declarații:

Despre o definitivă ocupare a teritoriilor grecești nici vorbă nu e, ci numai despre folosirea temporară a acestor teritorii. Și insulele, de sine înțeles, le-am ocupat numai temporar, deoarece Turcia încă tot a mai refuzat să recunoască suveranitatea grecească asupra acestora. Germanii sunt supărați mai cu seamă pentru ocuparea insulelor Corfu și Castelorizzo și aceasta se și înțelege, deoarece aci aveau submarinele lor baze de operațiune. Pentru nesuccesul dela Gallipoli și nimicirea Serbiei poartă vina în mare parte și Grecia, deoarece nu și-a împlinit obligamentele sale față de Serbia. Ententa va anticipa și de aci înainte cheltuielile mobilizării grecești, iar dacă Grecia mai are lipsă de vre-un împrumut, ententa îl va acorda.

Le Temps amenință iarăș guvernul grec, despre care vorbește cu dispreț. **Skuludis** — scrie numitul ziar — a convocat parlamentul, pentru ca să dea guvernării absolutiste a guvernului și a regelui un colorit constituțional. Grecia protestează împotriva dispozițiilor aliaților, pe cari aceștia le-au luat, ca să scape Balcanul de pericolul german, bulgar și turcesc. Notele de protest nu au însă nici o influință asupra libertății de acțiune a Franței și Angliei. Guvernele aliate doresc să cruțe pe cât pot sensibilitatea Grecilor, dar situația Greciei acum e de așa încât ne putem teme de mari complicații. Guvernul

atenian nu tănuiește nemulțămirea sa cu ententa. Cu aceasta însă — scrie **Le Temps** — să nu ne batem capul, când aliații poartă un războiu dela care atârnă atât existența națiunii eline, cât și a tuturor popoarelor libere.

Corriere della Sera anunță din Atena, că în fața palatului primului ministru s'au repetat demonstrațiunile femeilor, cari cer, ca bărbații lor să fie concediați din armată. Primul ministru a refuzat să primească delegația femeilor, motivând aceasta cu situația externă. Femeile cu copiii lor s'au dus deci iarăș în fața palatului lui Skuludis, de unde nu s'au depărtat, până când nu le-a împrăștiat poliția.

Se telegrafiază din Atena: Legațiunile ententei au comunicat pressei, că ententa e de părere, că numai Grecia singură e îndreptățită să decidă că oare să continue mobilizarea sau să demobilizeze.

Războiul european.

Comunicate oficiale.

Budapesta, 31 Ianuarie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe nici unul din cele trei fronturi nu este eveniment de importanță.

Berlin, 31 Ianuarie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: În regiunea Neuville am apărut nouile noastre tranșee față de încercările Francezilor de a le recucerii. La nord-vest de La Folie prada noastră de războiu este 318 prizonieri și 11 mitraliere. La 28 Ianuarie spre sud dela Somme, tranșeele ocupate de trupe sileziene au fost atacate de Francezi în repetite rânduri. Timpul neguros a produs pe toată linia desavantajii în activitatea de luptă. Drept răspuns la bombardarea orașului liber Freiburg de către aeroplanelle franceze care cade afară de operațiunile de războiu, în cele din urmă două nopți aparatele noastre au atacat Parisul fortificat, se pare că cu rezultate multămitoare.

Pe frontul oriental: Încercările de atac ale Rușilor îndreptate împotriva cîmîterului din Wisman la sud-est de Riga, s'au nimicit în focurile noastre de artilerie și infanterie.

Pe frontul din Balcan: Situația e neschimbată.

Constantinopol, 30 Ianuarie. — Se comunică dela cartierul general turc:

Pe frontul dela Dardanele: La 28 Ianuarie un încercător a dat douăzeci împușcături de tunuri spre ținutul Sedil-Bahr. De pe celelalte fronturi n'am primit știri importante.

Optimismul lui Lloyd George.

Haga. — *Secolo* a publicat Sâmbătă în ediție specială un interview cu **Lloyd George**, al cărui conținut l'a publicat în acelaș timp și Agenția Reuter. Lloyd George a spus:

„Am deplină încredere. Încrederea mea se întemeiază înainte de toate pe faptul, că aliații însfârșit țin acum consiliu comun. Ei au făcut cu toții greșeli proaste și lucrau neatârnat unii de altul. Acum au loc permanent schimb de vederi între aliați. Toate hotărârile mai importante se iau după o cumpănire comună. Afară de aceasta noi suntem și vom fi totdeauna mai tari, nu numai pentru că suntem uniți, ci și pentru că de fapt **vom avea muniție tot mai multă**, și pe aceasta îndeosebi se bazează încrederea mea.

La primăvară noi vom avea un stoc enorm de muniție și la început chiar și mai multă decât dușmanii. Suntem fără îndoială superiori în oameni și material și eu cred că **războiul se începe pentru noi numai acum**. Noi avem acum 3 milioane oameni sub arme, iar în primăvară vom avea cu un milion mai mult. Ați văzut soldații noștri ei sunt viguroși, isteți și bine echipați. În ce privește pe ofițerii noștri, îi avem pe studenții Universităților, cari n'au lipsă de o instrucție, care

reclamă multă vreme. Natural că aceștia nu sunt ofițeri de profesie, dar mă tem, că dintre ofițerii de profesie, au pierit pretutindeni mulți, nici Germania nu poate sta mai bine în privința aceasta. Stările economice și financiare se înrăutățesc zi de zi și acesta e al treilea fapt, pe care îmi întemeiez încrederea. Germania mai poate încă importa marfă, dar numai într-o măsură încă nu mai poate rezista multă vreme. Armata va simți în Germania mai târziu această lipsă, dar o va simți și ea”.

Ziaristul a mai întrebat, că oare nu amenință pericolul ca războiul în privința militară să ajungă la un punct mort. Lloyd George a răspuns, că acesta nu poate fi sfârșitul, ci sfârșitul va fi biruința aliaților. Frontul lung al dușmanului trebuie strâpuns, nuca trebuie să o spargem, ca să-i putem mânca sâmburele. Natural că aceasta va reclama mult timp, dar în sfârșit vom trebui să auzim cum se prăbușește. Presiunea asupra dușmanului se potentează. Dușmanul și-a lungit frontul, dar în privința militară va fi mai slab, procesul de strangulare face progrese, iar materialul și mijloacele auxiliare ale dușmanului din ce în ce vor pieri.

Wilson despre războiul mondial.

Berlin. — Lui *Lokalanzeiger* i se telegrafiază din Amsterdam: Președintele Wilson a rostit un discurs în *Pittsburg* și între altele a spus:

Intreagă lumea e în flacări, schintelle sunt aruncate în toate părțile. Dacă oamenii ar ceti numărul de telegrame, cari le primesc zilnic, atunci numai s'ar convinge, cât de greu e a menține pacea. Tara face foarte bine, dacă nu se pregătește pentru agresiune, ci pentru apărarea națională. Pericolul amenință serios, deoarece din cauza comerțului transmaritim ne putem aștepta încă la multe conflicte.

Lupte la granița Elveției.

Gen. — Pe fronturile vecine cu granița Elveției și dela poalele Vosgilor stăpânește de câteva zile liniște. Lupta de artilerie, care a început în primele zile ale anului nou, au încetat. Numai aici se mai aude dincolo de granița bubuituri de tunuri. În cele mai multe cazuri se aud tunurile de apărare împotriva aeroplanelor, deoarece atacurile aeriene sunt la ordinea zilei.

În săptămâna trecută s'a văzut limpede din Bonfol cum a virat un aeroplan german deasupra tranșelor franceze timp de aproape două ore. Aeroplanul avea direcția Pfetterhausen spre Dammkirch, de unde s'a întors mai târziu. În timpul acesta tunurile de apărare franceze își vărsau mereu focul, dar fără rezultat. În ziua următoare s'au văzut alte două aeroplane germane cari au dispărut în direcția spre Belfort.

Autoritățile militare franceze au ordonat evacuarea deplină a Sept și Pfetterhausenului. Populația civilă afară de câțiva oameni a și părăsit comunele. Se pare că orașelul Schlierbach, care se găsește spre apus dela Colmar va avea aceeași soartă, ca și Münsterul. Francezii bombardează de un timp cu vehemență acest orașel. Populația civilă e constrânsă să-și părăsească vetrele deoarece Francezii puscă zilnic numeroase granate asupra orașului. În 19 Ianuarie au căzut pe străzi și edificiile orașelului 200 granate. Au căzut victimă acestei bombardări o fetiță de școală de 6 ani și un tânăr, care a sărit să dea ajutor fetiței.

Discursul lui Kitchener despre război.

Berlin. — Corespondentul din Amsterdam a lui „Vossische Zeitung” anunță că în discursul său adresat către ofițerii cari pleacă în război lordul Kitchener între altele a făcut declarația că *războiul mondial acum își are stadiul din urmă*. Puterile centrale sunt istovite, iar Anglia își dă toate ostenețile pentru ca să încheie războiul cu glorie. Taina învingerii ententei zace în felul cum a știut Anglia să sporească numărul fronturilor, pentru ca să sfărâme forțele puterilor centrale.

A cincea bătălie dela Isonzo?

Zürich. — Din faptul reînțarcerii pe front a regelui Victor Emanuel, mai multe ziare bănuiesc începutul unei noi bătălii pe frontul dela Isonzo, care ar fi al cincelea pe acest front și pentru care Italienii se pregătesc sistematic încă din luna Octomvrie.

Lloyd George la Paris.

Paris. — Lloyd George și Bonar Law au sosit la Paris pentru ca să se sfătuiască cu

Thomas secretarul de stat încredințat cu afacerile de muniții. Scopul întâlnirii a fost statorirea comună a programului aprovizionării aliaților. Au ținut două consfătuiri, una a *reprezentanților statelor majore*, iar alta a *factorilor specialiști pe teren artileristic*. Seara, miniștrii englezi au fost priinți la primministrul Briand.

Nouă trupe italiene la Valona.

Berlin. — Lui „Tägliche Rundschau” i se anunță din Sofia: Știri sosite din Valona afirmă că Italienii au debarcat din nou trupe italiene. Italia vrea să-și sporească trupele la o armată de 50.000 soldați, cari să apere Valona, de care are trebuință din motive politice.

O mare ofensivă contra Indiei?

Roma. — „Journal de Genève” primește din Milano o telegramă în care se spune despre știrea sosită la Salonik, că Germano-Turcii vor să trimită la Mesopotamia o mare expediție cu scopul unei mari ofensive în contra Indiei după ce s'au instăpânit pe golful persan. Von der Goltz a sosit la Bagdad pentru organizarea acestei expediții.

Regele italian pe front.

Zürich. — Regele italian s'a întors pe front, părăsind Roma, când guvernul se găsea în cea mai gravă situație. *Secolo* scrie despre călătoria regelui la front:

Regele s'a întors pe front. El a părăsit Roma, ca un soldat, care a venit acasă în 11 Ianuarie la concediu pe timp scurt. Regele a sosit la gară punctual la orele 12, noaptea. El era însoțit de generalul Brusati, prietul Citoră Flomarino, generalul Torazze și alți ofițeri înalți. Pe linia Veneția-Firenze sta gata de plecare un lung tren special. În tren erau numai soldați concediați cari se întorceau pe front. Soldații văzându-l pe rege, au scos capetele pe ferestrele vagoanelor și au erup în urări. Un ofițer le-a spus că regele va călători cu ei. În ochii soldaților se oglindea cea mai mare bucurie. Regele a venit între soldați, agrăind pe mai mulți dintre ei. Mai târziu regele s'a urcat în vagonul său, iar trenul a plecat — scrie *Secolo* — ca „să-l ducă pe rege în fața dușmanului”.

Comunicat rus despre luptele din Caucaz. — Cazacii au pătruns în Erzerum?

Rotterdam. — Se anunță din Petrograd: Agenția rusă Westnik a trimis ziarelor rusești următoarea telegramă:

„Pe frontul ruso-turc acum regiunea fortărei Erzerumului este care atrage atențiunea generală. După informațiuni din bun isvor competent, lupta care se dă acolo nu are înfățișarea unui războiu de fortăreață, căci aceasta nu este încă blocată; dar acel moment nu este departe, deoarece armata turcă înfrântă care fuge (!) acum spre această fortăreață spre a se adăposti acolo, se va vedea cât de curând în nevoia de a apăra Erzerumul.

Rapoartele militare fac să reiasă de altfel că această armată otomană va atinge zidurile Erzerumului în cea mai mare stare de decădere (!), deoarece ea a încercat în retragerea ei grabnică incurcături nemăsurate. Sunt acum patru zile de când, după comunicările oficiale și știrile private, Turcii se retrag părăsind — spre a-și înlesni fuga — mari cantități de muniții și sute și mii de prizonieri. Pe alocurea fuga regimentelor otomane este așa de precipitată, încât elementele inamice neputându-se sustrage din fața Rușilor cari îi urmăresc de aproape, sunt nevoite a se risipi, a căuta adăpost în satele vecine și a se ascunde (!) printre populațiunea pacinică. Cavaleria rusă operează cu succes (?) deosebit în contra vrășmașului desorganizat, iar avangardele călări rusești au apărut deja în avântul lor de urmărire în fața forturilor avansate ale Erzerumului.”

O telegramă din Poldhu — până acum neconfirmată — anunță: Cazacii au pătruns în Erzerum, unde a fost un mare măcel.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 1 Februarie 1916.

Darul cercetașilor români. Primum următoarele rânduri din Viena: Puține daruri au impresionat atât de mult pe răniții noștri, ca și cărțile frumoase venite dela dragălașii cercetași din Blaj. Darul de Crăciun al copilașilor cari erau obișnuți să primească în această sfântă zi este gest minunat care nu-i permis să fie trecut cu vederea.

Șeful cercetașilor din centrul Vienei, prietenul meu Ulrich m'a condus odată prin toate sălășurile cercetașești, cu baraca minunată din St. Veit etc., mi-a deslușit întreaga organizație a lor; am văzut sale splendid aranjate unde totul era executat de cercetași; zăgrăveală, mobilă, cu un cuvânt tot. Într'un loc le-am proiectat și tăiat însumi șabloanele pentru zăgrăveala odăilor. Și câtă lumină, cât soare, câtă fericire inundă aceste sălășe.

Promisiunile principale ale cercetașilor sunt pe cât îmi aduc aminte iubirea de aproapele, curățenia sufletească și facerea de bine în tot locul unde îi se dă ocaziune și față de ori și cine.

Nicicând n'au avut cercetașii mai mult prielaj pentru a face bine. Și ei își îndeplinesc datorința. În ziua de Crăciun, ziua bucuriei copiilor, își caută și găsesc cercetașii români bucuria în facerea de bine, în bucuria altora. Ce monumentală frumusețe morală!

Dragi cercetași! Vă mulțumim în numele soldaților răniți în sufletul căror ați introdus o rază dulce din soarele care este al vostru. Sunt convins că mișcarea sănătoasă a cercetașiei va prinde rădăcini puternice și la noi. Excursiunile, înfrățirea cu frumusețile naturii, făpta bună, toate au locu lor în inima de aur a copilașilor români. Codru-i demult frate cu Românul, și generația care crește organizată în făpta bună și trupește puternică și sănătoasă înseamnă renașterea celor fără de număr căzuți pe câmpul de războiu, înseamnă garanța viitorului fericit al neamului nostru.

Iată cele 10 porunci ale cercetașilor:

1. Fi cu frica lui Dumnezeu, și cu credință față de patrie.
2. Fi sincer și onest.
3. Îndeplinește-ți datorințele, fii gata a ajuta făcând zilnic fapte bune.
4. Fi prietenos față de camarazii tăi.
5. Fi prevenitor și prietenos față de oricine.
6. Fi ogoritor al animalelor.
7. Fi ascultător.
8. Fi pururea voios, mulțumit și nu te irita.
9. Fi erudit.
10. Fi curat în vorbe, în fapte și fi pururea treaz.

Al. S. Iorga.

Piesa de teatru a reginei Maria a României. Sâmbătă s'a cetit la Teatrul Național piesa Ilderim a reginei Maria. Directorul general al teatrelor d. Alexandri Mavrodi a cetit opera reginei în fața comitetului reunit și în prezența dlor: Jacob Negruzzi, Duiliu Zamfirescu, Brătescu-Voinesti, I. Procopiu, M. Dragomirescu, Demetriade și Toneanu. Recepțiunea celei dintâi piese dramatice a Suveranei, care dovedește multă artă, a produs un adevărat elan al manifestației entusiaste. Piesa este bogată în episoade variate, conține tirade de un lirism armonios, replici scânteietoare, până la sfârșit acțiunea este vie și din toată piesa se respiră o adâncă moralitate. A fost primită cu unanimitate și în curând intră în repetiție. Rolurile principale s'au distribuit dnelor Tina Barbu, Maria Filotti, A. Macri, dlor Demetriade, Radovici, I. Petrescu, Z. Bărsan ș. a.

Problema schimbului. Cetim în „L'Indépendance Roumaine”: „Chestia schimbului este de o actualitate vie chiar pentru neutri. Cât privește pe beligeranți ea dă prilejul deslăntuirii, pe lângă războiul de sânge, unui al doilea războiu, vădit de telegrame cari anunță unele cu triumf scăderea de valoare a mărcii și coroanei, altele a rublei, francului și chiar a livrei-sterling-ului...”

O ameliorare a schimbului la Austro-Germani, ca în toate celelalte țări, ar putea să se producă prin două mijloace: o desvoltare a exportărilor, ceea ce este foarte greu în acest

UNI.

ie 1916.

următoarele
impresionat
e frumoase
Darul de
iți să pri-
munat care

ei, priete-

oate săla-

ă din St.

ație a lor;

tul era e-

lă, cu un

i tăiat în-

or. Și câtă

aceste să-

șilor sunt

apele, cu-

tot locul

cine.

dult pri'ej

datorința,

și căută

acerea de

lă frumu-

le solda-

is o rază

Sunt con-

va prinde

ile, înfră-

toate au

mâni. Co-

rația care

este puter-

celor fără

înseamnă

ru.

:

ta față de

ata făcând

e.

.

a treaz.

. Iorga.

omâniei.

piesa Il-

neral al

it opera

în pre-

mirescu,

ragomi-

epțiunea

nei, care

adevărat

este bo-

e de un

până la

piesa se

imită cu

ție. Ro-

r Tina

Deme-

ș. a.

ndepen-

lui este

ri. Cât

deslân-

al doi-

anunță

mărcii

chiar a

ro-Ger-

a să se

tare a

în acest

timp și o restrângere a importului... bine înțeles în mărfurile de lux de cari te poți lipsi...

Ca titlu de curiozitate și ca un semn al extremei sensibilități a schimbului amintim că financiarii cei mai competenți ai Germaniei atribuie recenta scădere a mărcii la New-York faptului că fabricanții germani au cumpărat în Statele-Unite cantități fantastice de materii prime necesare industriei, ce se pot plăti... după încheierea păcii”.

Dăruirea reginei Maria a României. Cetim în *Independance Roumaine*: Generositatea M. Sale reginei se manifestă pe fiecare zi. M. Sa a binevoit a dărui suma de 2000 franci cantinelor școlare din capitală.

Un tren rusesc între Reni și Ismail. „Universul” primește din Tulcea următoarea știre: Zilele trecute au început Rușii construirea drumului de fier dintre Reni și Ismail care a trebuit întreruptă din cauza timpului neprielnic acestui ținut mlăștinos. Soldații ruși, sub conducerea ofițerilor de specialitate lucrează zi și noapte. Din Odesa au sosit două vapoare cu material pentru poduri. Se svonește că Rușii vor să termine acest drum de fier până la primăvară.

Pentru spitalele din Arad. O seamă de suflete nobili au grăbit să trimită contribuții în bani și diferite daruri ca să facă prilej de bucurie soldaților răniți și bolnavi din spitalul de sub conducerea mea (str. Deák Ferenc).

Țin îndeosebi să mulțumesc aci în numele acestor soldați conducerii institutului *Victoria* din Arad pentru darul de 50 cor., *Reuniunii femeilor române din Arad* pentru 60 cor.; colectanților *Vettij Istoi* (Cermeiu) 64 cor., *Barna Lajos* 42 cor., *Vörös Erzsé* 6.30 cor., *Bardth* (Arad) 39.44 cor., dna *M. Anca* 50 cor., *Russ* (Arad) 14 cor., *Gesztes* *Jenőné* 20 cor., dna *Popa* (Comlăuș) 24.90 cor., *Neumann* 86 cor., dna *Leucuția* (Simand) 34 cor., dnii teologi 15 cor. Mulțumesc dnei *Dr. Sever Ispravnic* (Arad) care a dăruit mănuși, țigarete, vin, dnei *Kalap János* care a dăruit prăjituri, dnei *Birkenhauer Miklós* care a pregătit o ojină pentru 80 de bolnavi, și tuturor celorlați marinimoși cari au alergat cu obolul pentru împăcarea trebuințelor suferințelor din acest spital. Anunț totodată că am cumpărat cu banii colectați: mănuși, ciorapi, hârtii de scrisori, țigarete, dose, sipee și altele, iar în ziua de Crăciun am împărțit vin, cumpărat din acești bani, la 90 de bolnavi.

Arad, 1 Februarie. — *Emilia Dr. Trailescu.*

Conducerea spitalelor dela Seminarul românesc și Alunneu exprimă pe această cale vii mulțumiri dnei *Maria Barițiu* din Cluj și dlui *Dr. Sever Dan* avocat în Mociu, pentru cărțile românești folosite făcute dar răniților și bolnavilor din aceste spitale.

O importantă descoperire arheologică în Grecia. Ziarele grecești vorbesc cu deosebită satisfacție despre descoperirea unui neprețuit tezaur în Tirint. Intr-o zi — lucrătorul Dokos din Tirint săpând un șanț, dădu de o căldare colosal de mare, în care s'au găsit — între altele — un mare inel antic, cu figuri gravate, — un altul mai mic cu gravuri foarte importante; două coroane în formă de coșuleț, cu filigrame de aur împodobite cu mari bucați de ambră, în formă de cruci; coliere, nasturi, perle, săbii, un trepied și multe altele, toate de aur.

Inelul cel mare de aur e — mai ales — un adevărat capod'operă: pe el e gravat o zeiță în costum micenian și care stă în fața unui altar în formă de coloană.

În mâna dreaptă ea poartă un ryton; în fața ei se apropie — în procesiune — patru figuri de genii sau demoni zoomorfi, așa cum se văd pe monumentele miceniene, mai ales pe faimoasele pietre gravate, ce se mai zic și insulare și pe picturile murale din acea epocă. Aceste genii au capul de patrupe, iar trupul de pasăre.

Deasupra se vede soarele, luna și stelele; iar dedesupt frisa așa numită omerică.

Pe celalt inel e gravată o corabie în stil preistoric și care pleacă dela țarm.

Lucrul curios și unic e că acest tezaur n'a fost descoperit în vre-un mormânt, ci într'un

șanț săpat la 80—100 metri de Acropolis din Tirint.

E vorba de bună seamă — de tezaurul vre-unui rege de acum trei mii de ani. Arheologii din Atena au făcut săpături nenumărate prin acele locuri; sârmaul lucrător Dokos a fost mai norocos, decât savanții. Această descoperire e considerată tot ca un rezultat al războiului; pentrucă Dokos, nici când — în alte împrejurări — nu s'ar fi gândit să sape un șanț, pentru a-și feri locul său de încălcarea animalelor aduse acolo pentru hrana armatei mobilizate.

Serviciul obligator în Anglia. Legea serviciului obligator, scrie un ziar englezesc, vine ca o încoronare a angajamentelor voluntare. La această oră Anglia are trei milioane și jum. de soldați sub arme. Noua lege va augmenta și mai mult efectivele militare.

Amintim în trecere enorma majoritate de 347 voturi obținute de camera comunelor. În cursul discuției ivite, fapt foarte rar, toate partidele au fost de aceeaș părere: au votat legea atât socialiști cât și conservatori. D. Bonar Law a zis: „o schimbare extraordinară s'a produs în atitudinea camerei pe subiectul acestei legi: n'a fost nici un deputat care să nu se decidă a contribui la rezultatele bune pe cari le-a așteptat guvernul”.

Nouă tulburări în Lausanne. Din Basel se anunță: După știrile lui „Baseler Nachrichten”, Sâmbătă spre Duminecă noaptea au fost nouă tulburări în Lausanne. Grupe mai mici s'au adunat pe bulevarde și au demonstrat. S'au remarcat mulți indivizi suspecți. Poliția a reușit să restabilească liniștea. S'au efortuit mai multe dețineri. Abia noaptea pe la 1 oră s'a făcut depplină liniște.

Moartea profesorului universitar Iancu Rallet. La Iași a încetat din viață Iancu Rallet, cunoscutul profesor universitar și prorector. Defunctul moare în vârstă de 70 ani. Cu Iancu Rallet dispăre una din figurile cele mai frumoase ale Iașului și unul din cei din urmă junimiști.

Rectificare. În al doilea foileton al dlui A. P. Bănuțiu, despre „Artistul ardelean” din nrul de azi, în al 7-lea rând din urmă s'a cules: — „Eu nu prevăd un mare succes”, în loc de: — „Eu unul prevăd...”

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Titus Pârva — Caransebeș. Abonamentul dv. este achitat până la 31 Martie a. c. Pentru dv. cea mai bună dovadă, că ați plătit, este recipisa postală. Celor ce ne plătesc în persoană le extrădam chitanță. Nu înțelegem, de ce dară v'ați căutat numele în poșta administrației? Aci se confirmă plata numai celor ce ne cer aceasta direct, de altfel rubrica cu poșta adm. se va casa, ca fiind inutilă. Ce ați zice dv. ca abonat, dacă am umple coloane întregi, numai cu confirmări „pe cale publică”? — La nici un mare ziar cotidian nu se face uz de „poșta adm.” — de altfel, pe viitor, pe fașia ilecărul abonament va fi notată scadența, ceea ce încă servește drept chitanță și controlă.

Bibliografie.

Primum următoarele publicații nouă: **I. Broșu: Siluete**, poezii. Prețul 2 cor. Se pot comanda dela „Librăria Arhidiecezană” și „Foaița Poporului” în Sibiu; „Concordia” în Arad; „Librăria I. Ciurcu” în Brașov, și „Librăria Arhidiecezană” în Blaj.

A apărut cea mai bună carte de rugăciuni, întocmită de preotul *Petru E. Papp*. Ea se vinde în folosul școlii românești din Pocola, susținută de ambele confesiuni.

Se extinde pe 280 pagini și cuprinde tot ce e necesar pentru mângâierea sufletească a unui creștin. Un exemplar costă 1 cor. 20 fil. Se află de vânzare la Librăria Diecezană din Arad și „Doina” în Beluș.

Ultima ora.

GUVERNUL MUNTENEGRIN SEMNEAZĂ PACEA.

Viena. — Corespondentul lui „Neue Freie Presse” a vorbit cu miniștrii muntenegrini: Radulovici, Popovici, cari au rămas în Podgorița și cari au declarat că regele Nichita a părăsit țara la statul lor. La început regele a ezitat, dar înfârșit totuș a părăsit țara. Când am propus armistițiul, comandantul militar suprem al monarhiei a refuzat propunerea și a pretins să depunem armele fără nici o condițiune. Ne-am sfătuit ce să facem și ca să ne arătăm încrederea, am dat regelui sfatul ca să ceară pace. Regele s'a învovt la aceasta. Guvernul monarhiei ne-a asigurat în mod cavaleresc, că e departe de el gândul, ca să nemulțumească eroicul popor muntenegrin.

Intr'aceasta trupele monarhiei au pătruns în Podgorița din o parte din Cetinje, iar de alta din Nikșici și Antivari, așa că calea mai era deschisă numai spre Scutari și Medua.

Trebua să socotim însă cu capturarea regelui și de aceea l'am sfătuit să părăsească țara. Servitorimea cu bagajul a rămas, deoarece trupele monarhiei le-au închis calea, ocupând țărmurile Bolanului.

Post-au posibile tratativele de pace între aceste împrejurări? a întrebat corespondentul. Miniștrii au răspuns:

Am făcut toate pregătirile, ca să ne întoarcem la Cetinje. În paragraful 16 din constituția noastră se spune, că, dacă regele e în străinătate, dreptul de guvernare îl are moștenitorul, respective consiliul de miniștri, iar după instrucțiunile regelui suntem autorizați, să încheiem pacea cu aprobarea lui.

BAZE DE OPERAȚIE PE ȚĂRMUL ASIEI MICI.

Paris. — Pe țărmul Asiei mici, la orașul Andifih, a debarcat un detașament de soldați de marină francezi. Guvernul francez intenționează să-și facă aici o bază pentru operații de mare importanță.

TRUPE BULGARE ÎN BUCOVINA?

Roma. — „Le Temps” află din *Petrograd*: Se confirmă că trupe bulgare au fost trimise în Bucovina pe frontul înspre România.

RESTAURAREA MONARHIEI CHINEZE A FOST AMÂNATĂ.

Tokio. — Ambasadorul japonez din Peking a telegrafiat suveranului său că guvernul chinez a anunțat în mod oficial că dată fiind situația internă tulbură a Chinei, a hotărât să amâne proclamarea restaurării monarhiei, care trebuia să aibă loc pe la începutul lunii Februarie. Hotărârea guvernului chinez a fost adusă și la cunoștința funcționarilor tuturor provinciilor Chinei. Nu s'a fixat încă o nouă dată pentru proclamarea monarhiei.

CONGRESUL SOCIALIȘTILOR FRANCEZI.

Geneva. — Congresul socialiștilor francezi va avea loc la Lyon în ziua de 20 Februarie. Congresul va discuta și decide în chestiunea continuării războiului.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

A apărut:

CALENDARUL DIECEZAN

ed. II, cu numeroase ilustrațiuni. Prețul 50 fileri. Se poate comanda dela Librăria diecezană din Arad. □ □ □

„CORVINEANA”

instituit de credit și de economii societate pe acții în Hunedoara

CONVOCARE.

În baza § 19 din statute, domnii acționari ai institutului de credit și economii „CORVINEANA” societate pe acții în Hunedoara sunt convocați la a

XX-a adunare generală ordinară

care se va ține în localul institutului din Hunedoara în 17 Februarie 1916 st. n. la orele 10 a. m. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Alegerea președintelui, conform §-lui 23 din statute.
2. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghiere, aprobarea bilanțului pe 1915 întrebuintarea profitului curat și darea absolutorului.
3. Alegerea alor 3 membri în direcțiune cu mandat pe 3 ani.
4. Alegerea unui membru în direcțiune cu mandat pe 2 ani.
5. Eventuale propuneri, ivite în cadrul §-lui 28 din statute.

Acționarii, care doresc a lua parte la adunarea generală sunt rugați a-și depune, în înțelesul §-ului 20 din statute, la cassa institutului acțiunile eventual documentele de plenipotență, cel mult până la 16 Februarie 1916 la orele 10 a. m. — Dacă la adunarea generală n'ar participa acționari în numărul recerut de statute, se va ține adunarea generală în 24 Februarie 1916 la orele 10 a. m. în localul institutului, când fără privire la numărul acționarilor prezenți și al acțiilor reprezentate, se vor aduce hotărâri valide.

Hunedoara, la 27 Ianuarie st. n. 1916.

ACTIVA — VAGYON

Contul Bilanț — Mérleg-számla

DIRECTIUNEA.

PASIVA — TEHER

Cassa — Pénztár	14659 34	Capital societar: — Részvénytőke:	
Depuneri proprii — Betétek	60000 —	700 bucăți acții à K 100.—; — 700 darab részvény à K 100.—	70000.—
Cambii de bancă — Váltótárca	517185.—	Fond de rezervă — Tartalékalap	70000.—
Cambii cu acop. hipot. — Jelzálogos váltók	151882.—	Fond special de rezervă — Külön tartalékalap	38986 15
Imprumuturi pe oblig. — Kötvénykölesőnök	669067	Fond de pensii — Nyugdíjalap	29124 80
Efecte — Értékpapírok	14434 —	Depozite spre fructificare — Takarékbetétek	208110 95
Casa institutului — Intézeti ház	41000 —	Dividenda neridicată — Fel nem vett osztalék	630626 71
Conturi curente — Folyó számlák	66000	Diverse conturi creditoare — Hitelezők	168 —
Diverse conturi debitoare — Adósok	2702 70	Int. trans. anticipate — Átmen. kam. 1916 évre	5205 96
Mobilier — Felszerelés	1835 90	Profit curat — Tiszta nyereség	16263 65
Amortizare — Leírás	1773 —		10823 67
	273 —		
	1500 —		
	871198 94		871198 94

ESİTE — KIADÁS. Contul profit și de perdere — Nyereség és Veszteség számla. ÎNTRATE — BEVÉTEL.

Interese: — Kamatok:		Interese: — Kamatok:	
după depozite — betétek után	35941 17	de escompt — leszámított váltók után	56970 16
după efecte — értékpapír kölcsön után	561 80	de obligații — kötvénykölcsönök után	728 97
de reescompt — visszszámítolási kamat	3977 90	de efecte — értékpapírok után	2080 —
fondului de penziuni — nyugdíjalap kamat	1512 72	de cont-curent — folyó számlák után	122 67
	41993 59	Proviziuni — Jutalékok	59901 80
Spese: — Költségek:		Chirie — Házbér	10982 73
registre, imprimate, lemne de încălzit etc. — könyvek, nyomtatványok, úzifa stb.	3816 35		4100 —
salare — fizetése	5438 —		
relut de cvartir — lakbér	990 —		
porto	55 82		
	10300 17		
Contribuție: — Adó:			
directă — egyenes	8000 —		
10% dare după interese de depozite — 10% betéti kamat után	3594 10		
	11594 10		
Amortizare: — Leírás:			
Din mobilier — A felszerelési számlán	273		
Profit curat — Tiszta nyereség	10823 67		
	74984 53		74984 53

Hunedoara, la 31 Decembrie 1915.

DIRECTIUNEA. — AZ IGAZGATÓSÁG:

Petru Sinca m. p.
președinte — elnök.

Avram P. Păcurar m. p.

Teofil Tulea m. p.

George Popoviciu m. p.

Iosif Șoimos m. p.

Simion Chirca m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină ordine și exacte. — Alulrott felügyelőbizottság fenti számlákat megvizsgálta és helyesnek találta.

Hunedoara, la 27 Ianuarie 1916. — Vajdahunyad, 1916. évi január hó 27-én

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE. — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG.

Dominic Rațiu m. p.
președinte — elnök.

Eduard Toth m. p.

Otto Popovits m. p.

Alexandru Petreu m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

În anul expirat comitetul a ținut mai multe ședințe și scontrări, convingându-se cu aceste ocazii despre administrarea corectă a averii institutului.

Bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1915, cu un profit curat de Cor. 10823.67 după ce s'au controlat poziție de poziție, s'a aflat compus pe baze foarte solide.

Vă propunem să binevoiti:

a) a primi și aproba bilanțul;

b) a decide împărțirea profitului curat în conformitate cu propunerea direcțiunii, la care ne alăturăm — și

c) a da atât direcțiunii, cât și comitetului subsemnat absolutoriu, pentru anul de gestiune 1915.

Hunedoara, la 27 Ianuarie 1916.

Comitetul de supraveghiere a institutului de credit și de economii „CORVINEANA”.

Dominic Rațiu m. p.
președinte.

Eduard Toth m. p.

Otto Popovits m. p.

Alexandru Petreu m. p.

Tiparul tipografiei „Concordia” societate pe acții în Arad. — Editor responsabil: LAURENȚIU LUCA.